
ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

Critica pătimășe

Dela Unire încoace se scrie foarte mult despre neajunsurile și defectele vieții noastre sociale. Dacă s'ar scrie într'o formă cinstită și obiectivă n'am avea nimica de zis: critica s'ar face în urma unei arzătoare dorințe de îndreptare, care n'ar putea stârni nici un protest.

Dela o vreme încoace însă, aceasta critică întrece orișice măsură. Zilnic putem citi diferite organe de publicitate, cari se întrec întru ponegrirea țării și a trebuurilor noastre publice. Se fac prognoștîcîri așa de dureroase asupra aptitudinilor noastre ca popor și ca stat organizat, încât multă lume streină și-a format convingerea, că suntem incapabili pentru o conducere trașnică și sistematică și că neamul nostru, — scăpat mai anii trecuți de sub jugul atâtor stăpîniri străine — nici cînd nu va putea să-și închege rîndurile într'o unitate sufletească plină de coeziune și destul de puternică de-a delătura neajunsurile, cari îi stau în cale.

Intelectualii noștri cetesc aceasta presă înveninată și zi de zi li se strecoară în suflet *îndoiala și scepticismul*. În provincie nu vezi deci decît fețe încruntate, cari în orice moment sunt gata să discute orișice problemă folosînd aceiași argumentație cenușie și stearpă ca și acele organe de publicitate și ajungînd la aceiași concluzii falșe și periculoase ca și ele. E timpul deci să declarăm răsboiu acelor mîzgălituri de hîrtie, cari si-au pierdut nădejdea în puterea de viașă a neamului nostru! Luptele nenorocite de partid — la cari așistăm de 7 ani încoace — și mulțumită căroră am a-

juns în această situație, nu-i permis să atragă în vârtejul lor pe muncitorii intelectuali ai satelor noastre. Ei trebuie să păstreze curate și neîntinate instituțiile chemate să pregătească noile generații de mâine. Acești intelectuali trebuie să ridice ziduri înalte de apărare peste care să nu poată trece influențele stricătioase oridin ce parte ar veni ele. Căci trebuie să se știe un lucru: viața curată a satelor noastre, legătura nemijlocită dintre intelectuali și popor și munca anonimă ce se face în școlile noastre și credința ce radiază din altarele bisericilor noastre, sunt singurele garanții, cari dau tăria Statului și Neamului românesc. La o parte deci cu scepticismul și criticile sterpe, cari inundează satele! Energia aceia, care doarme ascunsă în sânul poporului să ne nizuim s-o scoatem la iveală și s-o punem în serviciul neamului. Dupăcum gazul metan este din pământ și să perde fără nici un folos până nu vine mâna specialistului, care îl prinde și-l pune în serviciul omului în formă de lumină, căldură și energie motrică, tot astfel energia satelor noastre trebuie trezită și pusă în serviciul neamului întreg. Atunci toate criticile pătimășe vor fi spulberate ca cenușa în vânt. Atunci numai se va înțelege, că nu conducătorii pe cari îi trâmbiță jurnalele la colțurile de stradă imprimă — în evoluția unui popor — fazele de ascenziune culturală ci tocmai dimpotrivă: micii funcționari, sau mai bine zis munca anonimă a micilor funcționari, ridică un neam sau îl coboară.

**

Poatecă rândurile mele nu-s destul de deslușite. Poatecă acest subiect e așa de delicat încât trebuie spus cu anumite reticențe. Sunt sigur însă, că sunt înțeles *criticeii pătimășe să-i opunem munca noastră constructivă*. Fiecare deci la locul său să-și facă pe deplin datoria, fiecare să se considere — în marea mașină a statului — un mic șurub, care se funcționeze perfect și atunci să fim siguri, că neamul nostru — în cel mai scurt timp — va deveni o mare putere — nu ca întindere geografică — ci ca forță morală și socială.

Zălau, la 8 August 1925.

Nicolae Nistor.

Invățământul primar din Județul Sălaj în anul școlar 1924—1925.

— Dare de seamă —

Invățământul primar este cel dintâi factor care formează și direcționează viața culturală și economică a unui popor. Pentru atingere acestui scop trebuie să i-se dea sprijinul moral și material cuvenit, ca să poată întruni toate condițiunile unui învățământ bun.

Invățământul românesc dela noi înainte de unire nu numai că n'a fost sprijinit deajuns, ci-i s'au pus prin legi și ordonanțe diferite pedici cari nu iau dat răgaz să se destvolte liber. Urma-rea firească a fost că n'a putut presta muncă destul de inten-zivă pentru binele și inaintarea acelora, a căror interese cultu-rale trebuia să le servească.

Dela unire încoace toți factorii dela conducere, conștii de însemnătatea acestui învățământ, i-au dat cel mai larg sprijin și au depus multă muncă pentru îndreptarea și îmbunătățirea stării rele din trecut. Mulțumită acestor stăruințe, învățământul primar din județul nostru a făcut progrese conziderabile: a cres-cut numărul școlilor și a învățătorilor la dublu, s'au reparat și construit mai multe localuri școlare. s'a improprietărit majorita-tea școlilor etc.

Cu atât însă nu s'a făcut totul. Va trebui ca aceasta muncă de organizare să se continue și în viitor cu aceeași stăruință și răvnă până când învățământul va fi ridicat la nivelul cuvenit.

I. Situația județului

Județul Sălaj, situat în partea nord-vestică a țării, aproape de frontieră, are o întindere de 3815 Km² cu 226.714 loc. 59) loc. la un Km.), dintre cari Români 139.878, Unguri 70.405,

831. Evrei 9322, Slovaci și alții 6268. Reședința județului este Zălau cu 9469 loc. dintre cari Români 1306. Alt oraș mai este, Șimleul-Silvaniei cu 6926 loc. Români 1782. Județul este împărțit în 6 plăși cu 4 notariate comunale și 68 cercuale. În total are 2 comune urbane și 239 rurale.¹⁾

Solul în partea de nord-vestică a județului, în centru și în luncile de pe râurile mai mari este productiv și locuitorii în stare materială mai bună. În părțile deluroase și cu deosebire muntoase : sub poalele Meseșului, Rezului și Codrului locuite mai cu seamă de Români, este puțin productiv și astfel populația este mai săracă.

Populația se ocupă în cea mai mare parte cu lucrarea pământului, creșterea vitelor, vieritul pomăritul și în măsură mai mică cu industria și comerțul, cari sunt cultivate cu deosebire de către locuitorii orașelor și a altor centre mai înpopulate, în cea mai mare parte străini.

Situația economică și materială a locuitorilor are mare influință asupra mersului învățământului și stării culturale. În părțile mai avute a județului avem localuri școlare mai frumoase, copiii frecventează mai regulat școala, se prezintă în condiții mai bune, populația este mai inteligentă și numărul analfabeților cu mult mai redus, pe când în părțile mai sărace lucrurile se prezintă invers.

II. Personalul și activitatea Revizoratului Școlar.

I Personalul

a) *Intern*, constă din Ioan Mango, revizor școlar; Dumitru Mărgineanu, aubrevizor de administrație; Gheorghe Bălaj secretar; Ioan Codreanu, inv. detașat și Estera Bălaj dactilografă.

b) *Extern* constă din subrevizorii de control: Nicolae Nistor în circumscripția Zălau, Alexandru Pop în Cehul-Silvaniei, Emil Pocola în Tășnad și Simion Oros în Șimleul-Silvaniei.

Cu excepția transferării subrevizorului de control Alexandru Pop în județul Solnoc-Dobâca, circumscripția Gherla întâmplată la începutul lunii Maiu a. c., alte schimbări în personal nu s'au făcut.

Postul de subrevizor din circumscripția Cehul-Silvaniei încă nu este completat.

¹⁾ După „Dicționarul comunelor din județul Sălaj” întocmit de Dr. Bela Sămi.

Concedii au avut Ioan Mango 6 zile pentru boală și Nicolae Nistor 7 zile familiar.

Anchete ori pedepse n'a avut nici unul.

2. Activitatea

Personalul intern s'a ocupat cu rezolvirea chestiunelor de ordin administrativ și școlar, iar personalul extern cu controlarea și conducerea învățământului.

Revizorul școlar *Ioan Mango* pe lângă conducerea întregii administrații școlare, rezolvirea diferitelor lucrări de birou, a făcut și inspecții școlare în timpul prescris de 12 zile la lună.

Dumitru Mărgineanu, pe lângă rezolvirea agendelor administrative școlare face întreagă administrația și contabilitatea Comitetului școlar județean dând directive pentru buna chivernisire a averilor școlare: colaborează în mod efectiv la revista „Școala Noastră”; a făcut trei anchete; a colaborat intenziv la înființarea unui cămin de ucenici în Zălau pe care îl conduce și administrează.

Rezultatul inspecțiilor școlare este următorul:

1. I. Mango rev. școl. în 122 zile a inspectat	97 șc.	cu 124 înv
2. Alex. Pop subrev. „	106 „	” 97 „ ” 154 „
3. Nic. Pop „	” 130 „	” 116 „ ” 127 „
4. Emil Pocola „	” 153 „	” 157 „ ” 222 „
5. Simion Oros „	” 164 „	” 175 „ ” 328 „

Total: în 675 zile 642 șc. cu 955 înv.

Fiecare școală din județ a fost inspectată cel puțin odată, iar unele chiar și de 2--3 ori.

Activitatea personalului de control însă nu s'a mărginit numai la inspectarea școlilor, ci a dezvoltat activitate și în alte direcțiuni și anume:

1. *Ioan Mango*, a participat la 5 adunări învățătorești și 2 cercuri culturale, dând directive și îndrumări; a luat parte activă în acțiunea construcțiilor școlare, colaborează intenziv la revista „Școala Noastră”, a executat mai multe anchete și a colaborat la înființarea unei cooperative în Zălau.

2. *Alexandru Pop*, a luat parte la ședințele alor 8 cercuri culturale. A controlat mersul construcțiilor școlare și a îndeplinit mai multe anchete.

3. *Nicolae Nistor*, a participat la 9 cercuri culturale, a ț-

nut mai multe conferințe atât în cadrul acestora, cât și a „Astreii“. A luat parte activă la toate manifestările școlare și culturale. Conduce acțiunea construcțiilor școlare. Redactează revista „Școla Noastră“.

4. *Emil Pocola*, a luat parte la ședințele alor 14 cercuri culturale, a ținut mai multe conferințe povățuind învățătorimea și pe săteni, ca nu numai cu școala ci și afară de școală să se facă o muncă intensivă și cu pricepere. A controlat mersul construcțiilor școlare. A îndeplinit mai multe anchete.

5. *Simion Oros*, a participat la 10 cercuri culturale, a ținut mai multe conferințe învățătorilor și sătenilor despre diverse chestiuni și a controlat mersul construcțiilor școlare. A îndeplinit mai multe anchete și însărcinări.

Personalul de control a ținut în fiecare lună câte o conferință pentru discutarea diferitelor chestiuni administrative și școlare, și a luat măsuri pentru delăturarea lipsurilor constatate cu ocazia inspecțiilor.

Muncă reclamată de inspecțiile școlare nu numai că este grea și istovitoare trebuind personalul de control să fie vecinic pe drumuri, dar este și slab resplătită, deoarece suma de 80 și 166 Lei la zi iar pentru subvizori 80 Lei la zi este atât de mică, încât nu se poate acoperi din ea nici măcar cheltuiala hainelor și a încălțămintelor stricate cu ocaziunea inspecțiilor, iar cu 3 Lei de Km. cheltuielile de transport. Astfel sunt siliți, că diferențele să le acopere din salariu și pe lângă-jertfele morale, să mai aducă și jertfe materiale dintr'un salariu, care nici el nu acopere necesitățile vieții între împrejurările de azi.

III. Invățământul de stat

1. Se face în a) școli primare, b) grădini de copii, c) școli de ucenici și d) cursurile de adulți.

a) *Școli primare*. În județ au funcționat 218 școli primare cu 326 învățători, dintre cari 260 români și 66 maghiari, 290 titulari și 36 suplinitori și tolerați. ¹⁾

b) *Grădini de copii*, au funcționat 5; în Zălau, Șimleu, Crasna, Tășnad și Acăș cu 5 conducătoare: 3 titulare și 2 prov. cu diploma de învățătoare.

¹⁾ Înainte de războiu au funcționat aproximativ 192 școli românești cu 145 învă. numărul cărora în cursul războiului s'au redus aproape la jumătate.

Grădina de copii din Acăș este sistată, dar a funcționat până la finea anului școlar.

c) *Școli de ucenici*, funcționează în Zălau, Șimleu, Cehul-Silvaniei, Jibou și Tășnad, dintre cari numai cele din Șimleu și Jibou sunt statificate, celelalte sunt comunale.

În comunele unde nu avem școli de ucenici, aceștia a frecventat cursurile pentru adulți.

d) *Cursurile de adulți*. Conform legii nouă a învățământului primar, cursuri de adulți s'au înființat și funcționat pe lângă 190 școli primare fiind frecventate de un mare număr de adulți.

Câți-va învățători din titulari nu au condus cursuri de adulți. Contra acestora s'au cerut sancțiuni.

În unele comune, puține la număr, nu s'au putut înființa cursurile de adulți, fiind completate posturile cu suplinitori, cari n'au fost în stare să le conducă.

(Va urma.)

I. Mango.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

O scrisoare din America

159 North Parkway East
Orange, New Jersey U.
S. America 10 Iunie 1925,

Stimate D-le Redactor,

Vă rog, permiteți-mi a vă mulțumi cu sinceritate, pentru cuvintele frumoase ce le-ați spus în privința mea, în numărul din 1 Februarie al „Școlii Noastre.“ Da, am onoarea a fi un fiu al frumosului Sălaj. Nu este un loc mai frumos, mai pitoresc, mai fermecător pe întregul glób ca acela unde m'am născut și mi-am petrecut cu copilăria.

Am fost foarte interesat în activitatea Dvs. culturală, din clipa când am înțeles despre apariția „Școlii Noastre“. Când mi-a venit revista în mână, munca Dvs. mi-a făcut o impresie plăcută. Imi pare bine a vedea bărbați atât de consacrați pentru cauza nobilă a educației, prin care vă trudiți a ajuta neamul nostru. Nu este bogăție mai mare în lumoa aceasta ca binele pe care-l face omul semenilor săi.

Alăturat vă trimit un articol pentru revistă, după cum mi-ați cerut. Am scris asupra acestui subiect — „Apreciați Copiii“ — gândind că va fi de acord cu programul revistei și va fi și interesant pentru cetitori. Dacă va fi nevoie să vă mai ajut cu ceva și dacă va fi posibil, am s-o fac cu toată plăcerea.

Dorind ca prin munca Dvs. „Școala Noastră“ să devie un far puternic din care să se răspândească lumina culturală în toate părțile, vă rog, d-le redactor, să primiți salutările mele sincere.

Al Dvs. cu toată stîma,
Vasile Prodan

Apreciați copiii

*„Fiii tăi vor fi ca ramurile de olivă
în jurul mesei tale” (Psalm 12:3)*

Istoria omenirii ne mărturisește că în toate veacurile au existat bărbați cari să aprecieze copiii. Astfel de bărbați sunt purtătorii de lumină în lumea copiilor așa de puțin cunoscută.

Privind îndărăt printre vre-o douăzeci și cinci de veacuri trecute, întâlnim pe prințul profeților evrei, Isaia, care zice că într'o zi când profeția sa va ajunge la culme, un copil mic va fi conducătorul tuturor. Bărbați ca Confuciu, Platon, Aristotel, Catana și alți de felul lor deasemenea și-au arătat aprecierea lor față de copii prin învățăturile lor. Mai presus de toți se ridică marele Luminător și Salvator al omenirii, Isus Christos, care atât prin învățăturile Sale cât și prin faptele Sale își arată aprecierea Sa fără păreche față de copii. Odată fiind în compania ucenicilor Săi, „Isus a chemat la El un copil, și l-a pus în mijlocul lor, și le-a zis: Adevărat vă spun că dacă nu vă veți întoarce la Dumnezeu și nu vă veți face ca niște copii, cu nici un chip nu veți intra în Împărăția cerurilor¹⁾ De altădată Isus a zis ucenicilor Săi: „Lăsați copilașii să vină la Mine, și nu-i opriți căci Împărăția lui Dumnezeu este a unora ca ei.”²⁾ Prin aceste cuvinte se vede lămurit marele preț ce la pus Isus asupra copilului, făcându-l simbolul împărăției Sale.

Aici la Universitatea Statului, într'un curs — **Psichologia Copilului** — am avut ocaziunea să arunc o scurtă privire asupra copilului în progresul civilizației. Rezultatele au fost foarte încântătoare. Așa bărbați ca d. prof. A. F. Chamberlain în „The Child and Childhood in Folk Thought” și d. dr. G. H. Payne în „The Child in Human Progress”, care a încercat să scoată la iveală meritul ce-l datorește omenirea copiilor, ne-au făcut un serviciu a cărui valoare nu se poate exprima în cuvinte. Vedem cum pe scenele popoarelor lumii — în piețe, pe străzi — la Greci, la Romani la Evrei, precum și la alte popoare, vedem copiii jucându-și piesele lor pline de viață prin care a ținut lumea tină. Și cu toate acestea, foarte puțini spectatori au înțeles rostul dramelor copiilor, în decursul veacurilor. Așa acum în timpul din urmă, s'au aflat mai mulți spectatorii care să înțeleagă pe micii actori și binele ce l-au făcut omenirii.

¹⁾ Ev. Matei 18: 2-3.

²⁾ Ev. Luca 18—19.

În prezent, ochii lumii sunt ațintiți asupra copiilor așa cum n'au fost nici odată. De vr-o decadă de ani încoace s'a început o cercetare mai amănunțită în acest câmp neglijat prea multă vreme. Acei cari au pătruns mai adânc psihologia copilului au început să-l aprecieze mai mult și să împărțească și altora descoperirile lor. D. dr. G. S. Hall, „Părintele“ organizațiunii pentru „studierea copilului“, a zis că „copilăria e paradisul rasei din care viața adultului e o decădere“. D. profesor Briston a zis : „copilul singur posedă cele mai distinse caracteristici ale umanității în toată plinitatea lor. Cele mai înalte tipuri de om, cum sunt reprezentate în oamenii de geniu, arată o aproximare foarte izbitoare la tipul copilului.“¹⁾ Alți experți, în acest câmp, deasemenea și-au prezentat contribuțiile lor prin cari au făcut să crească aprecierea copiilor.

În multe țări copiii au stârnit un viu interes în inimile conducătorilor chemați să le dea îndrumarea necesară de mâine. Lucrul acesta e îndeosebit adevărat despre America care merge în capul altor țări, dându-se pe sine drept exemplu. Aici sunt zeci de organizațiuni a căror scop nu este altul decât „**binele copilului**“. Aceste organizațiuni, cu bărbații lor luminați în frunte, au arătat și arată în continuu că progresul unui popor depinde de aprecierea ce o are de generația ce se ridică și de educația fizică, intelectuală și socială ce i-o dă. Ca rezultat studiarea copilului și educarea lui, ocupă o importanță supremă în fața acestui popor american, iar rezultatele vorbesc singure despre meritul lor.

Negreșit că și civilizația poporului nostru român depinde de atitudinea ce o avem față de copiii nostri. Lucrul acesta e absolut inevitabil. Viitorul nostru ca popor depinde de aprecierea ce o avem față de ei. Îi înțelegem noi pe ei? Le dăm noi educația potrivită așa ca mâine ei să fie în stare a ridica poporul român pe un nivel mai înalt decât acela pe care stăm azi? După cum știu din experiență și din vizita ce-am făcut-o în patrie, în vara trecută, noi, ca popor, am neglijat, în mare parte, responsabilitatea sublimă ce o avem față de copii. Atât părinții, cât și învțătorii ar trebui să arate o apreciere mai înaltă de tinerele vlăstare care vor fi conducătorii de mâine ai poporului nostru. În cuvintele d-lui profesor Mehedintzi : „Să dăm tinere-

¹⁾ Dr. Waddle : An Introduction to Child Psychology, p. 3.

tului o minte mai chibzuită decât a generației trecute. Se poate? Cred că da: deșteptând în părinții buni și în profesori (care ar trebui să fie toți buni) un nou simț de răspundere față de copii și o vie datorie de a-i îndruma cum se cade. Iar asta nu-i cu puțință dacă nu cunoști firea copilului¹⁾. Dacă cei chemați să călăuzească tineretul de astăzi, se vor folosi de exemple bune arătate de alte popoare precum și de îndrumările marilor pedagogi. rezultatul de mâine va fi partea fericirii noastre.

Voiesc a încheia cu cuvintele d-lui dr. D. S. Jordan, unul dintre cei mai luminați bărbați ai Americii „In toată lumea — zice dânsul — nu este nimic așa de important, așa de interesant ca copiii. De voiți a face ceva pe calea filantropică, de voiți să deveniți folositori în lume, faceți ceva pentru copii. Dacă doriți să deveniți înțelepți, studiați copiii. Dacă compania mare de filantropi va reuși vreodată să alunge fărădelegea și păcatul din lumea aceasta: dacă va reuși să aducă salvarea rasei omenești — aceasta se va datori faptul că un copil a condus-o la rezultatul acela“. 2)

Vasile Prodan, profesor

East Orange N. J.

U. S. America.

1) Prof. S. Mehedinți : *Altă creștere* p. 18

2) *The Child: His Nature and His Needs*, p. 158.

Expoziția de lucru manual a școlilor primare din județ

Frumoasa manifestație dela sfârșitul anului școlar, când marele public a putut admira cea dintâiu expoziție de l. manual a județulu nostru, mă face să mă opresc câteva momente asupra acestui eveniment pentru a scoate în evidența o seamă de considerațiuni :

1. Cele 13 școli, cari au expus munca lor dintr'o jumătate de an au arătat, că cu puțină bunăvoință și un dram de spirit de inițiativă se pot face lucrări frumoase, cu urmări netăgăduite asupra întregului învățământ.

2. parte din obiectele expuse vor forma un muzeu județean — care se va tot îmbogăți în decursul timpului — creindu-se o pildă vie pentru toți învățătorii, cari la rândul lor vor trebui să se nizuiască pentru a-și forma singuri astfel de muzeu la școlile unde servesc.

3. Lucrările expuse trezesc spiritul de emulație și desvoltă simțul pentru frumos.

4. Marele public este pus în situația de-a vedea cu ochii munca copilașilor, de a înțelege rostul școlii și de-a strânge legăturile de preținie dintre familie și școală.

5. Învățătorii — la rândul lor — încă vor înțelege mai bine rostul controlului ce se exercitează decând s'a făcut descentralizarea învățământului.

* * *

În cele ce urmează vom arăta școlile cari s'au prezentat la expoziție și lucrările pe cari le-au expus precum și premiile cari s'au împărțit învățătorilor și elevilor meritoși.

Obiectele de lucru manual trimise de școlile primare din județ pentru expoziția de sfârșit de an.

1. Zălau: a) școala primară 1 coș pentru albine, 1 căruță, 1 cărușor, 1 tavă, 1 cuer, 1 vază pentru flori, 1 scaun, 1 lădiță pentru sare, 1 țitoare pentru vază de flori, 1 ghiozdan, 1 uliu împaiat, 1 gheunoal și mai multe lucruri de cartonaj. b) Grădina de copii Impletituri de hârtie.

2. Șimleu: 1 coș pentru albine, 1 greblă, 1 țitor de ștergare, 3 cuere, 1 țitor de flori, 3 scăuneșe, 1 scaun, 2 țitor de veston, 2 corfe cu flori, 1 sălăriță, 150 bucăți modelaj.

3. Camăr: 1 țitor de perie, 8 corfițe, 1 pălărie de paie.

4. Tășnad: 1 cuier, 1 țitor de veston, 1 corfiță, 1 cutie, 1 cadru pentru ilustrate, 1 plie pentru perină, 1 ștergar.

5. Santău: 1 țitor de perie și un ghiozdan ambele de papură.

6. Cățălul-Român: 3 pălării de paie, 3 impletituri de paie, 2 motive cusături, 12 dantele.

7. Șilimeghiu: 2 Tablete dantele, 1 geantă croșetată, 3 dantele.

8. Șamsod: 3 pălării de paie, 1 straită, 1 plie pentru perină canapea, 5 stergarea, 7 dantele.

9. Cizeriu: 1 pălărie de paie, 1 roabă.

10. Mălădia: 10 modeluri cusături.

11. Halmoșd: 2 bastoane, 3 corfe de mână, 1 pentru pâne, 1 scaun, 1 scăunel.

12. Crasna: modelaj 40 bucăți, 1 pasere de lemn, 2 învălitoare de tavă.

13. Siciu: modelaj 20 bucăți, 1 masă, 1 scaun și 1 grapă.

14. Romita: garnitură de plug întreagă.

15. Marca: 1 tablă și 1 fântână.

16. Perecelu: 1 plug, 1 grapă, 1 scaun, 1 maiu, 1 săcura, 1 ciecă, 1 răjniță.

17. Năsfălău: 1 ferestru, capră de lemn, 1 maiu, 1 ciocan.

18. Fetindia: 1 răsboiu, 1 scaun, 1 jug.

19. Chieșd: 1 garnitură întreagă de car.

O comisie instituită ad-hoc a acordat expozanților următoarele premii:

1. Alexandru Pop inv. Zălau — — — 500 Lei

2. 3 elevi aleși de învățător dela școl. prim.

din Zălau á 50	— — — — —	150 Lei
3. Elevele Alexandrina Drăgan și Victoria Boddolia cl. IV. Zălau pentru costum național		100 Lei
4. Victor Boțan dir. Șimleu	— — — —	300 Lei
5. 3 elevi aleși de către inv. dela școala din Șimleu	— — — — —	150 Lei
6. Gavril Gălgău din Hălmoșd	— — —	250 Lei
7. 3 elevi dela școala din Hălmoșd á 40 Lei		120 Lei
8. 2 elevi dela școala din Șamșod (pentru confecționarea de pălării) á 50 Lei	—	100 Lei
Total :		— 1670 Lei.

Arătăm și fotografiile luate cu această ocaziune, exprimându-ne nădejdea, că în anul viitor vor fi reprezentate la expoziție mai multe școli cu lucrări mai numeroase.

Nicolae Nistor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Activitatea „Cercului Cultural Gălpăia“ în anul școlar 1924—1925

I.

Raport general:

1. **COMUNELE CERCULUI:** „Cercul Cultural Gălpăia“ are următoarele (6) șase comune de pe valea Agrijului: 1. Gălpăia, 2. Romița, 3. Jac, 4. Brusturi, 5. Creaca, și 6. Lupoia.

2. **MEMBRI CERCULUI:** Membri cercului sunt învățătorii — de orice categorie și sex — din comunele cercului. Aceștia sunt obligați a participa la ședințe și a da tot concursul moral întru bunul mers al muncii pentru ridicarea poporului. Munca pe care o desfășoară membri în cadrul cercului, e o ramură importantă din activitatea (lor) învățătorească extra-școlară. În anul școlar 1924—1925, am avut următorii membri:

1. Gavril Câmpeanu, învățător în comuna Gălpăia,			
2. Trăian Dociu,	„	„	Romița,
3. Gheorghe Rusu,	„	„	Jac,
4. Valentin Ghinea,	„	„	Brusturi,
5. Dumitru Țop,	„	„	Creaca și
6. Alexandru Țop,	„	„	Lupoia.

3. **PREȘEDINTELE:** În calitate de președinte al cercului a fost numit de către On. Revizorat școlar (Vezi „Școala Noastră“ No. 11—12, Art. I.) Gavril Câmpeanu, învățător în comuna Gălpăia, Președintele a fixat ziua ședințelor, a condus ședințele, a convocat membri la consfătuiri, de câte ori a fost necesar, a fixat subiectul disertațiilor — în legătură cu învățătorul și cu alți intelectuali ai locului, a designat conferențiarul, a deschis și încheiat — prin cuvântări potrivite locului și împrejurărilor — ședințele, a supravegheat bunul mers al adună-

rilor și a înaintat rapoarte și procese-verbale superiorităților competente,

4. AGENDELE DE SECRETAR: Agendele de secretar a fost încredințate învățătorului din Brusturi: Valentin Ghinea, care a dovedit stăruință în tot decursul anului.

5. ȘEDINȚELE CULTURALE: Potrivit programului de muncă edat din partea On. Revizorat școlar, Zălau (Vezi Școala Noastră,, Nr. 11—12, Art. I.) s'a ținut în fiecare comună câte-o ședință culturală, așa că în acest an am ținut (6) șase ședințe.

Toate acestea au decurs în modul cel mai mulțumitor. Țăranii în toate satele cercului s'au arătat satisfăcuți și dornici de-a ne mai vedea și-a ne mai întreținea cu ei oferindu-le astfel câte-o revelație sufletească și câte un simbure din pomul mare al cunoștințelor.

6. DISERTAȚIUNILE POPORALE: În fiecare comună s'a ținut câte-o conferință sau două, libere sau cetite. La pregătirea disertațiilor s'a avut înaintea ochilor dorul de-ai conduce pe țărani noștri în cunoașterea originii neamului nostru; a trecutului glorios și al obiceiurilor bune strămoșești de-ai împrieteni cu biserica și școala: arătându-le scopul și foloasele lor, a-i combate dela patima beției, certelor și descor procese, a-i îndemna la îmbrățișarea meseriilor și a-i face să iubească interesele obștești — începâm din sat dela ale consătenilor — până la ale neamulei întreg.

S'au ținut (16) șeasesprezece conferințe pentru popor, dintre cari (12) douăsprezece libere și (4) cetite.

7. CONFERENȚIARI: Părintele A. Moldovanu a ținut o conferință în Creaca, părintele Gavril Trenea, una în Lupoiaia, inv. Valentin Ghinea, (2) două, inv. D. Top, una și inv. G. Câmpeanu (11) unsprezece conferințe.

8. ELEVII LA ȘEDINȚE; Elevii școalei la fiecare comună au delectat publicul cu diferite cântări, răsăritări, dialoguri, piese teatrale: bine alese, instructive și morale. Ședințele s'au început cu o rugăciune și cu o cântare religioasă sau națională. Conducătorul cercului la sfârșitul programului elevilor s'a întreținut câteva minute cu micuții școlari în convorbiri prietenoase, dându-le sfaturi de bună portare, ascultare, supunere și iubire de biserică și școală, dupăce au plecat acasă în ordine, dând loc în bănci părinților sosiți la ședință.

9. AUDITORI: Peste tot, la ședințele, s'au adunat țărani

în număr frumos. Am avut intelectuali 45 înși, iar țărani — la cele șase ședințe (socotindu-se și serbarea de 10 Maiu) — la 3500 înși. În ce privește interesul și atenția intelectualilor din cerc: e mulțumitor. Atât domnii preoți, notari cât și ceilalți factori de conducere de prin sate, au dovedit apreciere binovitoare față de modestul nostru apostolat.

10. CONVOCĂRI, INVITĂRI: Data ședințelor s'a fixat totdeauna cu 14 zile înainte, despreco membrii cercului prin convocări, — On. Revizorat școlar, președintele asociațiunii înv. secția Sălaj, președintele subsecției Jibou — precum și toți intelectuali din cerc (preoți, notari, primari etc.) și alți cunoscuți intelectuali, binvoitori ai cauzei — prin invitări, — au fost regulat încunoștințați.

11. REZULTATUL ȘEDINȚELOR: Despre ținerea ședințelor, decurgerea și rezultatul constatat, din caz în caz, s'a dressat proces-verbal în 4 exempl. egale și s'au semnat de către președintele, secretarul cercului și de către toți intelectuali prezenți. Din procesul verbal câte un exemplar s'a înaintat a) On. Revizorat școlar, b) Președintelui secției și c) Președintelui subsecției, iar un exempl. să păstrează la arhivă.

12. ARHIVA: Archiva cercului în anul aceasta s'a atașat la arhiva școlăi primare de stat din comuna Gălpăia sub No. 17-Orice act, ca ordine dola superiorității, convocari, recercari, proceso verbale etc. s'au înregistrat și provăzut cu Nr. 17—, 17—2, per 3, 4 etc. (ex.: 17—14—1925), Toate hârțile esite poartă Nr., sigilul școlăi și semnătura președintelui și a secretarului cercului.

II.

Diverse :

1. SECȚII DE MODEL ȘI CONFERINȚE INTIME; În programa oficială a On. Revizorat școlar județan, cercul nostru cultural n'a fost luat cu lecții de model și conferințe intime.

2. DISCIPLINA: Toți membrii cercului au dovedit o purtare morală exemplară, cuviință, supunerere și serioșitate. Ordinele președintelui le-au executat fără șovăire și la timp. La ședințe au participat regulat. Imbrăcămintea lor și modul de petrecere în mijlocul poporului au fost corecte și demne de numele frumos de dascăl.

3. DISTRIBUIREA DE FOI ȘI CĂRȚI ÎN POPOR, ÎNFIINȚAREA DE BIBLIOTECI: Cercul nostru cultural își ex-

primă dorința, ca pe viitor să distribue între știutori de carte de prin satele cercului cărți și gazete în mod gratuit. Pentru aceasta va cere ca Administrația „Culturii Poporului“ să ne trimită un număr de exemplare din prețioasa foaie „Cultura Poporului“ pentru desfacere și recomandare spre a fi abonată, fiind una dintre cele mai răspândită și bună foaie săptămânală, iar ce privește cărțile se va păși în legătură cu „Astra“ pentru înființarea de biblioteci.

Gălpăia, la 12 Iunie 1925.

„CERCUL CULTURAL GĂLPĂIA“

Președinte :

Gavril Câmpeanu.

Secretar :

Valentin Ghițea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Raport asupra mersului învățământului

de la școala primară de stat urbană și a grădinii de copii
din Tășnad în cursul anului școlar 1924--1925.

Conferința ținută la sfârșitul anului.

ONORATĂ ADUNARE

Individ, corporațiune, instituțiune la sfârșitul unui anumit timp de activitatea, își face o reprivire, asupra activității sale; în cele ce urmează și eu voi face reprivire asupra muncii depusă în acest an școlar.

Mai întâiu vă voi desfășura activitatea intrascolară.

Inscrierile în școala noastră s'au întreprins la 1 și au durat până la 14 Sept., înscriindu-se 219.

În 15 Sept. s'a ținut deschiderea solemnă a anului școlar cu care ocazie, am rugat Onorații Părinți, ca elevii să poată urma regulat și fără întreruperi cursurile, să-și provadă băieții cu toate rechizitele și manualele necesare, ca mersul regulat al învățământului prin nimic să nu fie împiedecat, tot cu aceasta ocazie v'am explicat și v'am pus în curent cu spiritul și intențiunile ce le urmărește noua lege școlară a învățământului primar.

Acasta explicație — referitor la noua lege a învățământului — am fost făcut-o și anterior la biserică, cu ocazia sfințirii de clopot, la care au participat o mulțime mare de frați români din comunele apropiate.

Cu ajutorul lui Dumnezeu începându-se cursurile în 15 Sept., și întrucât sănătatea elevilor, precum și a membrilor corp. did. fiind îndeplin. satisfăcătoare, frecvența cursurilor din partea elevilor fiind normală, școala provăzută cu toate cele necesare, la fel, elevii înzestrați cu rechizitele și manualele trebuincioase, deci, neobvenind cazuri împiedecătoare, cursurile — cu escepția vacanțelor reglementare — au durat fără întrerupere până la 20 Iunie, putându-se utiliza întreg timpul destinat învățământului.

Purtarea morală a elevilor a fost foarte bună, sirguintă — cu puține excepții — cu laudă, așa încât — deși la începutul anului în majoritate elevii n'au fost în posesiunea limbei românești — s'a ajuns un rezultat foarte bine în materii.

Elevii în tot decursul anului, în toate Duminecile și sărbători, au fost conduși în corpore la biserică, unde au acompaniat sfintele cântări, ba uneori au cântat independent, cetind apostolul, zicând rugăciunile Credeul și Tatăl nostru.

Școala în acest an școlar ne-a fost inspectată de Dl Inspector școlar Gheorghe Tulbure în zilele 6, 7, 8 a lunii Aprilie, esprimindu-și mulțumirea asupra celor constatate.

Prevăzând noua lege a învățământului examen numai pentru clasa a VII, care își va lua ființă numai în anul școlar 1926—27, conform ordinului On. Minister al Instrucțiunii, elevii în 20 Iunie d. m. au fost eliberați fără examene finale pentru o vacanță de o săptămână, ca apoi să-se coadune iarăși pe ziua de azi, pentru ținerea serbării încheerii anului școlar 1924—1925.

Conform legii, certificate școlare, se eliberează numai elevilor din clasa a VII, cari au se facă examen de absolvire, ceilalți primesc numai clasificare în Catalog și Matricula școlară, însă a elevilor din casa a IV., li se va elibera, o adeverință despre terminarea clasei a IV-a.

În acest an școlar la școala noastră au funcționat clasele dela I—IV-a învățământului primar inferior și cl. a V-a învățământului supraprimar. Clasa I-a condus-o George Nichita având 53, cl. II. Gabriela Nichita având 52, cl. III. Valeria Trifu având având 48, cl. IV. Ioan Filip având 41, iar la clasa a V-a au propus toți membri corpului didactic, fiind repartizați pe materii, având 25 elevi.

Aci las să urmeze statistica elevilor. S'au înscris : 101 români, 8 maghiari și 110 ovrei, în total 219 elevi.

Până la finea anului au urmat 200, s'au retras 19 elevi.

Purtare morală exemplară au 92, foarte bună 84, bună 18 elevi.

Sunt clasificați 68 cu foarte bine, 60 cu bine, 32 cu suficient, 40 nepromovați.

II. ACTIVITATEA EXTRAȘCOLARĂ.

Școala în decursul anului a aranjat și ținut toate serbările naționale, punctele cărora au fost prestate de elevii școlii sub conducerea membrilor corp. did.

Corp. did. a participat la șase ședințe a Cercului cultural, la cari pentru luminarea tărânilor noastre și pentru înarmarea membrilor aparținători acestui cerc cu cunoștințele necesare au ținut conferințe populare conferințe didactice și lecții de model cu elevii școlărilor respective.

Corp. did. având cunoștință că aproape toți părinții elevilor școlărilor noastre au o stare materială foarte restrânsă, pentru ajutorarea acestor elevi, ca în tăți anii precedenți, așa și în acest an școlar, pe la oamenii din inimă au întreprins o colecție. realizând o sumă de 7177 Lei, la care adaugându-se și suma de 4000 Lei din Bugetul școlărilor, spre acest scop i-a stat la îndemână suma de 11.177 Lei. Despre aceasta sumă și întrebuințarea ei cu ocazia serbării. Pomului de Crăciun ba și în coloanele revistei „Școala Noastră“ ce apare în Zălau, s'a făcut cuvenită dare de seamă.

Școala în acești 6 ani, până în prezent, spre acest scop, parte din veniturile serbărilor școlare, parte din colecție, a realizat o sumă de 40.281 Lei 20 bani, fiind ajuorați în total 297 elevi,

Datele statistice prezentate ne dovedesc, că jumătate din elevii școlărilor noastre se recrutează din băieții minoritari, cari absolut nu posed limba română ba nici elevi de român nu o posed în cea mai mare parte. Nu multe școli se luptă cu așa mari greutăți și eforturi pentru de a putea realiza progresul dorit atât la materii cât și la însușirea l. române, după cum are a se lupta școala noastră, din pricina, că elevii nu posed limba. În vederea acestei situații, ca pe elevi să-i stimulăm, ca și ei dela sine să emuleze pentru însușirea limbei românească corp. did. a decis încă în anul trecut, și a și înființat pentru acest 5 premii, cu cari se fie premiați acei elevi, cari la înscriere nu posed l. română, însă cu sfârșitul anului au făcut cel mai mare progres, respective și-au însușit în așa grad l. rămană, încât sunt capace a vorbi fluent.

În acest an stându-ne la dispoziție un fond mai mare spre acest scop, aceste premii le-am ridicat la dublu, creiând pentru acest an școlar 10 premii câte de 100 Lei, în total 1000 Lei.

La ordinul forurilor superioare, pentru elevii claselor V, VI. VII, și pentru adulți, pe lângă școala noastră s'a înființat un atelier de țesătorie și unul de tâmplărie. Aceste ateliere sunt deja instalate și provăzute cu rechizitele și instrumentele necesare,

începându-și ambele funcțiunea în 27 April a. c. Cu conducerea atelierului de țesătorie este concretută D-ra inv. Gabriela Nichita iar cu conducerea atelierului de tâmplărie Dl inv. Ioan Filip. *)

Scopul atelierului de țesătorie este de a deda și instrua clevele la arta țesătoriei casnice, a promova cusăturile noastre naționale, pentru a recâștiga terenul pierdut. A atelierului de tâmplărie, pentru a deda și instrua elevii la pregătirea diferitelor lucruri necesare în casă și gospodărie.

În acest an școlar ne-a stat puțin timp la dispoziție, aproape o lună și jumătate, pentru predarea și instruirea lucrului manual, în aceste ateliere lucrându-se însă cu sârguință, totuși s'au putut confecționa câteva obiecte, dintre cari 7 bucăți s'au trimis la expoziția generală ce este organizată în Zălau cu concursul școalelor din județ, iar cu cele rămasse am aranjat noi o expoziție școlară pe care după finirea acestei serbări, cu onoare Vă rog să binevoiți a o privi.

Tot aci țin a Vă face cunoscut, că în acest an școlar, școala s'a instalat cu 16 costume naționale. ce sunt neapărat de lipsă pentru fiecare școală, binevoiți a le privi, căci chiar sunt îmbrăcate pe 8 fetițe și 8 băieți, cari la aceasta serbare au să presteze jocuri naționale, în lipsă de fond, nu sunt chiar terminate, dar pe anul viitor, avem speranța, că vor fi complet terminate. Materialul l-am cumpărat din sumele realizate cu ocazia serbărilor și a colectelor școlare, plusul colectei întreprinsă pentru ziua de azi încă va fi adăus la acest fond. Costumele au fost confecționate de eleve clasei a V-a sub conducerea Dnei inv. Gabriela Nichita.

Pentru a ne putea realiza dorul — care dor, sunt convins, că este și al D-Voastre = pentru de-a putea recompensa elevii; cari au făcut cel mai mare progres întru însușirea l. române, cari au dezvoltat o deosebită sîrguință în ateliere; cari au avut purtare exemplară, cari au făcut progres foarte bine în materii, și pentru de-a putea cauza o vlăcere tuturor elevilor la serbarea încheerii anului școlar, din nou am fost necesități a apela la marinnozitatea D-Voastre, și cu bucurie trebuie să constatez, că precum întotdeauna ați fost protejatorii intențiilor bune a Corp. did.

*) Pentru înjghebarca atelierului Com. școl. județean a acordat o subvenție de Lei 6000. D. M.

Onoraților donatori, îi rog, să binevoiască a primi călduroasele noastre mulțumiri.

Tot cu aceasta ocazie doresc a Vă face o dare de seamă și asupra activității grădinei de copii din acrst an școlar.

La finea anului școlar trecut rămânând vacantă catedra dela grădina de copii, On. Minister a competat-o cu numirea Dșoarei Angeluc Nichita. Numita la 1 Oct. 1924 ocupându-și postul, imediat s'a început înscrierile cari au durat până la 6 Oct., înscriindu-se 105 elevi. Dintre cari români sunt 23, maghiari 62 și ovrei 20.

Începându-se curtsurile, învățământul a durat neconturbat până la 27 Iunie iar azi după masă dela oarele 3 și grădina de copii î-și va ținea examenul la care și pe aceasta cale am onoare a Vă invita.

Frecvența a fost regulată, întrucât din elevii înscriși au urmat zilnic între 40—70.

Făcând o comparație între activitatea grăd. de copii din acest an școlar și anii precedenți, cu bucurie se poate constata un progres de admirat, întrucât, frecvența în cei 5 ani precedenți a ajuns între 1—15, ba zilele și săptămâni abia urma cursul 1—2. elevi.

În decursul anului, elevii au rolat la 2 ședințe a cercului cultural, în ajunul de Crăciuni au aranjat o prea frumoase serbare, fiind prezenți 58 elevi, primindu-și fiecare elev punga încărcată cu nuci, mere, bonboane, prăgitur, batiste, chipiuri, cio-rapi și jucării, toate aceste daruri le-a colectat cond. grăd. cutreerând în persoană pe la familii și părinți.

Conducătoarea a făcut îngrijire, ca și la examenul ce se va face după masă, toți elevii să fie împărțâșiți cu diferite daruri.

IUBIȚI PĂRINȚI!

Eliberându-Vă azi iubiții băieți de sub ocrotirea noastră Vă rog foarte mult, ca sub durata vacanței să le fiți nu numai părinți ci și învățători, exercitați o deosebită atenție față de creșterea și purtarea lor, îngrijiți-Vă, ci regulat să urmează la biserică, rugăciunile de zi să nu fie întrelăsate cărticelele să nu le acopere pulpere, ci din când în când să citească din ele ca cunoștințele câștigate să nu dispară ci continun să fie în memorie.

Aci doresc a aduce la cunoștința On. Părinți, că înscrierile pentru anul viitor școlar 1925—1926, la grădina de copii și școala noastră se vor începe la 1 și vor dura până la 10 Sept.

Acei băieți, pe cari părinții nu-i vor înscrie în acest interval, vor fi înscriși din oficiu, iar părinții vor fi amendați până la 300 lei.

La grădina de copii se vor înscrie băieții între 5—7 ani, la școala primară între 7—16 ani la cursul de adulți între 16—18 ani.

Rog. On. părinți, ca în interesul lor propriu și a băieților, să-se acomodeze și să îndeplenească strict prescripțiunile legii.

Iubiți elevi, azi când vă eliberăm de sub aripile școlii, vă sfătuiesc la următoarele: fiți temători de Dzeu, Onorați-vă și iubiți părinții, în timpul îndătinat nu întrelăsați a vă ruga lui Dzeu, dacă voiți a avea binecuvântarea Părintelui Ceresc, cercetați regulat biserica, abțineți-vă de a face fapte nepermise, fiți ascultători de iubiți vostri părinți și vă rugați pentru dinșii, iar cu cărțile, nici în vacanță să nu fiți-certați; despre dragostea și bunăvoința noastră asigurându-Vă, vacanța vi-a dorim să p pe-treceei sănătoși.

Mulțumind On. Advnări pentru păciința și atenția cu care a binevoit a mă onora, zic: Cu Dumnezeu înainte!

G. Nichita

dir. școlar

BCU Cluj / Central University Library

Lección practice de componere

Costică se ceartă cu Nicolac.

Dictare și corectarea la cl. I. și II:

M. I. *Cetirea* din carte, cu intonația cuvenită Despre ce am cedit? (cum s'a certat Costică cu Nicolaie.) La urmă cine i-a împăcat? (Aa împăcat Ion.) Să citească unul dela început, dar așa cum am cedit eu.

M. II. *Dictarea*. Scoateți tăblițere (caietele)! Eu am să vă spun și voi aveți să scrieți. Ascultați; „Costică se ceartă cu Nicolaie! Să spună unul vorbele aceste. Câte vorbe sunt (5) Cine poate să-mi spună aceste vorbe în silabe? Să le spuie unul pe sunete. altul. Acum scrieți. Le observă poziția la scris. Invățătorul poate dicta mai repede ori vorbă cu vorbă sunt la început.

M. III. *Corectarea*: Lăsați condeiele jos! Cu ce literă ați început? Ce ați pus ta sfârșit! Cine n'a scris așa să înerepteze! Cuvintele cari au fost scrise greșit de mai mulți elevi, se scrie corect la tablă și elevii le copiază. — Se procedează la fel cu restul bucăței.

(NB. Corectarea se face la 5—6 prop. odată).

Dănele

Corectare și dictare, cl. II.

M. I. *Corectarea*. (Bucata a fost copiată.) Scoateți caetele! Să citească unul bucata „Câinele“! Ce sem e după vorba casă? Cu ce literă ai început vorba el? Cu câți „i“ ai scris vorba ochii? Ce litere suntela scârșitul voobei „Câinii“? (ii) (Cei ce au greșit corectează).

M. II. *Dictarea*: Vă voi dicta aceasta bucată. Ascultați: Căi-ne-le. (puuct.) Srieți titlul acesta. Dictez mai departe. Cănele este un animal de casă. Să repete unul ce am zis! Acum câte vorbe avem. Scrieți! Ce vorbă scriem întâiu? Scrieți! În timpul scrierii se observă, ținuta higienică a corpului, scrierea caligrafică, curățenia, etc. Dictez mai departe. El are capul lungureț. Să repete unul. Tot așa să urmează până la sfârșit. În câteva minute, elevii își revăd scrisul. După aceasta se face corectarea, dimpreună cu elevii.

Constantin Damian

Institutor Șc. de aplicație Zălau

„**Frăție culturală**“ Incepând cu ziua de 25 August 600 excursioniști din Moldova și Basarabia, vor porni prin Ardeal și Bucovina. În drumul lor vor rânduî șezători și conferințe în următoarele orașe: *Mercurea-Ciucului, Dej, Zălau, Carei-Mari, Satu-Mare, Sighet Baia-Mare, Năsăud, Bistrița, Vatra-Dornii, Gura-Homorului, Mănistirea-Putna, și Suceava.*

Excursioniștii sunt conduși de Dnii: M. Sadoveanu și Ifrim.

Populația românească a orașului nostru are datoria de-a primi cu căldură pe acești cărturari entuziaști, cari vin la noi în numele ideii de înfrățire culturală. Comunele Aghireș, Fetinda, Ortelec și Țigani, cari sunt în nemijlocită apropiere de Zălau, pot lua parte în întregime la aceste serbări culturale conduse de către învățătorii și preoții lor. Excursioniștii sosesc în ziua de 28 Aug. a. c. ora 10.

Șovinism unguresc incorigibil: Cu toată lovitura pe care a înregistrat-o Ungaria acum 7 ani de zile, mentalitatea conducătorilor acestei țări tot nu s'a schimbat. Presa

oficioasă e plină și astăzi de gânduri de revanșă și de idei subversive. Broșuri de propagandă serise în toate limbile fec rotogolul pământului neuitând să pomenească la toate ocaziunile de „*Ungaria cea grozav de nedreptătită și sfășiată de tratate*“.

În cărțile lor de geografie și astăzi se cetește de „*linia de demarcație dela răsărit*“ iar sub hărțile în care este fixată granița conform tratatului dela Trianon se scrie dedesupt: „*Nem, nem, soha!*“ (Nu, nu, niciodată.)

Această exclamație este reproducă pe cărțile de școală, pe afișele de cinematograf, pe polițe, pe reclamele comerciale, pe entiiile de bonboace ba chiar și pe unele mărci poștale.

La toate aceste svârcoliri, cari au repercurziuni chiar și în Ardealul nostru, noi nu putem decât să le amintim vecinilor noștri că *la 4 August 1919 o armată oarecare a intrat cu triumf în Budapesta făcând prizonieri 40 000 de soldați și 1235 de ofițeri, iar prada de războiu a fost com-*

pusă din 3500 tunuri de diferite calibre, 332 de mitraliere, 87 aeroplane și o enormă cantitate de material de războiu.

Și pe o posibilitate viitoare similară vecinii noștri nu pot pune pecetea „Nem, nein, soha!”

Răsplată binemeritată:

Prin noua reformă administrativă se intenționează ca Blajul să fie ridicat la rangul de capitală de județ. Gândindu-ne la rolul coyârșitor avut de acest târgușor în istoria neamului nostru precum și la jertfele lui trecut, măsura luată este una din cele mai nimerite și nu poate decât să ne bucure.

Veste bună: Cu începutul lunii Iulie s'a deschis la Zălau prăvălia de coloniale și manufactură a cooperativei „Albina”. De aici înainte cumpărătorii din provincie să fie îndreptați spre această prăvălie. „Nici un ac dela strein” să fie de-aici înainte. Iozinea noastră cea de toate zilele. In altă parte a revisei publicăm și apelul lansat de către președintele acestei cooperative.

Un post vacant: Sunt mai multe luni decând postul de sub-revizor școlar al circumscripției Jibou—Cehul Silvaniei este vacant. In decursul timpului s'au prezentat — pentru această deregătorie — o mulțime de candidați, veniți

toți în numele meritelor didactice câștigate pe timpul cât au funcționat în învățământ. Unii dintre acești candidați se prezintă pe căi lăaturalnice: prin scrisorele dela parlamentari sau organe superioare școlare cercând să forțeze ușa de din dos. . Din parte-ne am dori ca la alegerea viitorului coleg să se țină seamă de următoarele considerațiuni:

1. Alesul să fie o valoare didactică recunoscută. 2. Conducita lui din trecut — în ce privește românismul integral — să fie fără nici o pată. 3. Să cunoască limba literară, să știe întrebuința ortografia Academiei române, iar în familie să nu întrebuințeze decât limba maternă a părinților noștri.

Fără de aceste calități organul de control nu va putea fi de folos învățământului, ci numai va împovăra bugetul statului.

Sfințirea bisericii din Bucium. In ziua de 15 August a fost sfințită biserica din Bucium de către I. P. S. S. Mitropolitul Blajului Dr. Suciu fiind de față mai bine de 10.000 de credincioși.

Nistor

NECROLOG

Cu data de 2 Iulie a. e. a înecat din viață soția colegului nostru Ioan Măté din Borla. Exprimăm și pe această cale sincerile noastre condolențe.

A.

ȘTIRI ȘCOLARE

Colonia școlară din Slănic-Prohova. La Slănicul din Prahova, s'a organizat anul acesta una dintre coloniile școlare cele mai reușite, pentru îngrijirea copiilor săraci.

Comitetul școlar organizator al acestei colonii, a fost pus sub președinția d-nei Cherciu, având ca prezidentă pe d-na Zoe Râmniceanu, care a adunat sumele necesare prin diferite ofrande pentru întreținerea acestei colonii.

Anul curent colonia a primit 87 de copii săraci. Directorul acestei colonii a fost d. prof. C. Popescu, directorul școlii „V. Alexandri” din București.

Condițiile de admitere în școala de sericicultură din București. *Cursurile:* 1. Sericicultura, filatul, țesutul, văpsitul, desemnul, lucratul covoarelor și scoarțelor, cusături naționale; 2. limba română, aritmetica, contabilitatea, istoria, geografia-științele.

Cursurile sunt gratuite și durează 4 ani.

Condițiunile de admitere: Elevii trebuie să fie cel puțin absolvenți a cursului primar să aibă etatea de 14 ani, să

fie sănătoase și robuste: să fie de naționalitate română.

Inscrierile se fac între 2 și 14 Septembrie. Cererile se înaintează direcțiunii școlii, bulevardul I. C. Brătianu 42 și trebuie să fie timbrate, iscălite de părinți sau tutori însoțite de actul de naștere, de vaccin, certificatul de absolvire a cursului primar.

Vizita medicală va avea loc la 20 Septembrie, iar cursurile încep la 24 Septembrie.

Pentru anul 1925—1926 sunt vacante 5 burse plătite în bani (câte 270 Lei lunar). Aceste burse se dau în urma unui concurs care va consta dintr'o probă de aritmetică și una din limba română, ambele după materia celor 4 clase primare.

Cursurile la școlile de economie casnică. *Nouii școli înființate, înscrierile și durata cursurilor.* Pentru anul acesta școlii vor funcționa următoarele școli de economie casnică în Albești Șighișoara); în com. Barcea (jud. Tecuci); Baia Arieș (jud. Turda-Arieș); în Budișteni jud. Muscel), gara Leordeni; în com. Brătești (jud. Fălcieni) gara

Pașcani; în com. Bucecea; (jud. Botoșani), gara Bucecea; Cocioc (jud. Ilfov) gara Periș; în comuna Ciorani; (județul Prahova) gara Ciorani; în comuna Pietroșani (județul Vlașca) gara Giurgiua; în Turda (jud. Turda-Arieș); în com. Vădeni (jud. Gorj) gara Tg Jiu sau Vădeni; în com. Teiu (jud. Argeș) gara Petroaia sau Leordeni; în com. Belint, (jud. Caras-Severin) gara Belint; în Cluj, strada Tunarilor, jud. (Cojocna) în com. Folt, (jud. Hunedoara) gara orăștie; în com. Porumbacul-de-jos, (jud. Făgăraș) gara Porumbacul-de-jos; în com. Bălătești (jud. Neamț) gara P.-Neamț și în com. Sic din Solnoc-Dobâca.

La aceste școli învățământul este practic și teoretic.

Durata învățământului este trei ani.

Fetele de săteni, cari nu au cursul primar terminat, nu au etatea mai mare de 17 ani și au bună purtare, sunt admise să urmeze în mod practic, țesătoria și covoarele, croitoria și albiturile, bucătăria, spălătoria, sericicultura, agricultura lăptăritul, apicultura, cultura legumelor și a florilor.

Cererile de înscriere se vor adresa, direcțiunii școlilor, cel mai târziu până la 15 Septembrie crt

Absolvenții au dreptul să

fie numite supraveghetore de ordine, măestre și chiar dirigințe la școlile de economie casnică în cazul când, după absolvirea școlii, mai fac un curs special de perfecționare.

Condițiunile de admitere în școala medie de agricultură din Roman și cea medie de viticultură și horticultură dela Chișinău. Ministerul agriculturii și domeniilor a stabilit condițiunile pentru admitere de elevi în școlile mai sus-menționate.

Scopul școlilor medii de agricultură de la Roman și națională medie de viticultură de la Chișinău, este de a pregăti elementele necesare, să ocupe posturile de administratori pentru fermele statului, obștii de arendare și pentru conducerea exploatațiilor particulare, specialiști necesari diferitelor instituții cu caracter agricol și viticol ale statului și particularilor, personalul didactic și administrativ pentru învățământul inferior agricol, viticol și horticol.

Concursul pentru admitere se va ține la 1 Octombrie crt.

Candidații vor trece un examen scriptic și oral din următoarele obiecte! 1. română, franceză, matematici, științe naturale și științe fizico-chimice, după programul clasei a patra de liceu.

Cererile de înscriere se vor adresa direct școalelor până în seara de 30 Septembrie crt.

Candidații cari nu depun actele la timp nu vor fi primiți la concurs.

Elevii vor plăti taxa de solvență de 2500 Lei anual în două rate egale.

Durata cursurilor la școala medie de agricultură din România este de trei ani, cursuri teoretice și un an stagiul de practică; iar a școalei naționale medie de viticultură Chișinău, este de trei și jumătate ani, cursuri teoretice și o jumătate an practică, la școală

sau la instituțiile viticole din țară.

Absolvenții acestor școale au dreptul la serviciul militar redus de un an, la înscrierea în corpul agronomic.

Ei au dreptul să intre pe bază de concurs în învățământul superior agricol.

Repararea școlilor. Atragem atențiunea învățătorilor asupra reparării școlilor. S'au prevăzut în bugetele școlare sume destul de mari, cari am dori să se întrebuișteze în vara aceasta. Cu puțină inițiativă am putea avea la începutul anului școlar toate edificiile școlare reparate. **N. N.**

In aceasta parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștiencios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj

No. 5 conf.—1925.

Avertisment

On. Inspectorat școlar cu ordinul No. 5971—1925. reproabă procedura Dnei Irina Sima inv. în Perecciu de a ponegri și a afirma neadevăruri în fața Superiorității și o pedepsește cu avertisment public.

Zălau, la 22 Innie 1925.

No. 1503—1925.

Se rocomandă lucrarea „Dinastia Regală și poporul român“

Dl General de rezervă Alex. Anastasiu a dat la lumină o lucrare intitulată „Dinastia Regală și Poporul Român“ cu o prefață de dl prof. N. Iorga. Ca supliment la această lucrare se oferă portretele Suveranilor, purtând coroana regală.

În baza ordinului On. inspectorat școlar No. 5446—1925. invităm direcțiunile școlare să cumpere această lucrare pentru biblioteca școlci. Prețul broșurei împreună cu portrele este Lei 50. Comenzile se vor adresa direct autorului în București, strada Popa Tatu No. 24.

Zălau, la 15 Iunie 1925.

Sărbătorile elevilor unitari

Ca întregire la No. 860—1925. rev. aducem la cunoștință Direcțiunilor școlare, că On Minister cu ordinul No. 54. 505—1925, a aprobat următoarele sărbători pentru elevi unitari.

1. Trei zile de Crăciun.	4. Trei zile de Paști.
2. Ziua anului nou.	5. Înălțarea Domnului.
3. Vinerea Paștilor.	6. Două zile Rusalii.

Aceste sărbători se vor nota în tabloul sărbătorilor comunicate cu nrul mai sus amintit.

Zălau, la 28 Iulie, 1925.

No. 1515—1925.

Muzee, biblioteci, diferite colecții școlare etc.

Publicăm ordinul de mai jos cu adaosul, că pe lângă cele indicate, fiecare școală să-și facă cu ajutorul elevilor, câte-o colecție de plante, insecte și minerale, cari azi lipsesc aproape cu totul, iar în atelierile școlare să se pregătească toate rechizitele școlare mai simple și ușor de făcut.

Având în vedere scopul urmărit și rezultatele frumoase de ordin educativ și școlar, ce se pot obține cu ajutorul mijloacelor indicate invităm Corpul didactic să execute ecest ordin cu cea mai mare punctualitate și conștientiozitate.

„Ministerul Instrucțiunii Direcțiunea Generală a Invățământului primar și Normal Primar No. 31 569. București la 3 Iunie 1925. Domnule Revizor, Ministerul Instrucțiunii pune în vedere tuturor învățătorilor și învățătoarelor dela șc. primare de băoți și fete din țară, să ia măsuri să înjghebe fără întârziere muzee școlare pe clase, alături de muzeul general. Aceste mici muzee vor fi înfocmite potrivit programei în curs, în colaborare cu elevii clasei îndrumați de învățătorul respectiv. Ele vor fi ca o carte deschisă în care școlarii vor putea să găsească tot materialul necesar, a le clarifica ideile și a le da cunoștințe exacte despre tot ceea ce-i înconjoară, despre tot ce e legat de trecutul îndepărtat al neamului nostru, cum ar fi pildă o armă veche, un vas etc. 2. Alături de muzele școlare pe clase și bibliotecile

populare să se întocmească de pe acum biblioteci școlare pe clase, cari să conțină cărți ce interesează viața copilărească, potrivite cu gustul și dezvoltarea sufletească la care au ajuns elevii respectivi. Sămbăta de pildă se poate aranja să fie o oră de lectură făcută chiar de elevii cei mai distinși ai școlei sau ai clasei respective. 3. De asemenea se vor da elevilor îndrumări mai ales celor dela cl. III-a IV-a să alcătuiască albumuri geografice și istorice în cari să se colecteze cărți postale ilustrate din tot ce are mai scump și mai frumos țara noastră, precum și din tot ceia ce găsește mai interesant în cartea neamului. Cum ar fi de ex. figurile marilor voievozi, scene din viața poporului nostru etc. Strângerea ilustratelor cu vederi din țară, se poate face prin corespondență între școlarii din diferite regiuni ale țării. Cu modul acesta s'ar prileji elevilor momente fericite de schimb de idei și unire sufletească, cultivându-le astfel în mod serios mai mult dragostea de neam și frumusețile și bogățiile pământului românesc. Ministru: ss. Petre Ghițescu, Director Gen.: (ss) Teodor Teodorescu.

Zălau la 26 Iunie 1925.

No. 1573—1925.

Pedeapsă

On. Inspectorat școlar cu ordinul No. 5900—1925. a pedepsit pe Dșoara Dumitra Cristea inv. în Ortelec cu detragerea lefei pe 4 zile, cât timp a lipsit nemotivat dela catedră.

Zălau, la 26 Iunie 1935.

No. 1587—1925.

În conformitate cu ordinul On. Inspectorat școlar No. 5091—1925. făcăm cunoscut tuturor comitetelor școlare rurale din județul Sălaj, că Dl. Președinte al Consiliului de Miniștri prin decizia No. 1056—1925. a aprobat cu individul N. Ionescu Brăila, participant la diferite licitații publice în calitate de furnisor să fie exclus dela orice licitație, pentru aprovizionări sau efectuări de lucrări, pentru diferite excocherii și falsuri.

Zălau, la 19 August 1925.

Cărți didactice

Publicăm ordinul de mai jos spre știre și conformare.

„Domnule Inspector Șef, repetăm circulara noastră din anul trecut, aducându-Vă la cunoștință, că Ministerul are editate în depozit, cărțile didactice mai jos notate, cu prețul semnat în dreptul fiecăreia.

1. M. Dragomirescu și Gh. Adamescu, Gramatică
pt. școlile normale — — — — — 10 Lei
 2. Al. Scărădeanu, Fizica de cl. III. — — — 15 „
 3. Eug. Dâmboveanu, Carte de citire cl. II. urbană 9 „
 4. Eug. Dâmboveanu, „ „ „ „ II. rurală 9 „
- și Vă rugăm să binevoiți a aduce la cunoștință că vânzătorilor (librării și Comitetele școlare) li se acordă de Minister peste prețul părții un rabat de 30%.

Costul cărților comandate, se trimite la Minister printr-o recipisă liberată de Administrația Financiară, constatătoare de consumarea sumei pe seama Administrației Casei Școalelor“. Dir. Gen. (ss.) Spirescu.“

Zălau, la 10 Iulie 1925.

O carte militară

Domnul Colonel Miltiade și Lt. Colonel Gherghel din București au editat o broșură intitulată „Un sistem de instrucție tactică“ din care ofițerii pot studia noile procedee de luptă și a lua cunoștință de îndatoririle ce le au când vor fi chemați pentru caz de război. Lucrarea a fost premiată de Marele Stat Major și recomandată tuturor ofițerilor activi și de rezervă cu ordinul No. 1476.

Lucrarea costă 200 Lei. Pentru insitutori și învățători se poate face înlesnirea, ca plata să se facă în 2 luni consecutive câte 100 Lei.

Ministerul recomandă această broșură membrilor corpului didactic.

Zălau, la 8 Iulie 1925.

No. 1699—1925.

Pedepse

On. Minister cu ordinul No. 60107—1925. a aprobat să se se aplice înv. Emil Ghițiu din Săliște pedeapsa, amândă cu reținerea salariului pe 30 zile pentru neglijarea datoriilor față de școală, insubordonare și atitudine necuvincioasă, față de organele superioare.

Zălau, la 11 Iulie 1925.

No. 1711—7925.

Înaintarea corespundeții oficiale către autoritățile școlare

Constatându-se în mai multe cazuri că unii învățători se adresează la chestiuni personale sau școlare direct On. Minister și Inspectorat școlar, conform ordinului On. Inspectorat școlar cu No. 6806—1825. din 3 Iulie a. c. punem la vedere membrilor corpului didactic primar, că cererile și rapoartele către autoritățile școlare se pot înainta numai pe cale ierarhică prin revizoratul școlar.

Față de contravenienți se vor aplica aspre sancțiuni disciplinare, iar cererile nu vor fi luate în considerare.

Zălau, la 30 1925.

No. 1729—1925.

Albumul încoronării

Amăsurat ordinului On. Minister al Instr. No. 61949—1025. recomandăm „Albumul de încoronare“ editat de Dna A. Hanry, Bucuroști, calea Rahovei Nr. 192, fiind o lucrare instructivă. Prețul 40 Lei.

Zălau, la 10 Iulie 1925.

No. 1750.—1925.

Încetarea detașerilor

On. Minister cu ordinul No. A, 72533—1925. dispune, ca

toate detașerile din învățământul primar și învățământul normal, să înceteze pe ziua de 1 Septembrie 1925.

Invităm deci pe toți acei învățători, cari au numai detașare să-și aranjeze situația, cerând numire în regulă.

Zălau, la 16 Iulie 1925.

No. 1794—1925.

Inscrierea elevilor în școlile confesionale

În conformitate cu ordinul On. Minister No. 99631—1925. elevii unei confesiuni creștine pot fi primiți în școala altei confesiuni creștine (de ex. catolici la reformați sau viceversa) dacă în comună nu au școală de confesiunea lor ori de stat.

Dacă în comună nu este școală cu limbă de predare română se pot înscrie și elevi români, dar acestora li-se vor preda toate materiile numai românește.

Zălau, la 25 Iulie 1925.

No. 1799—1925.

Deschiderea noilor școli

Conform ordinul On. Minister No. 75248—1025. cu începe-rea anului viitor școlar nu se va putea deschide nici o școală nouă particulară fără autorizația Ministerului.

Zălau la 20 Iulie 1925.

No. 1835—1925.

Aprobarea manualelor de religie

În baza ordinului On. Inspectorat școlar No. 7575—1925. comunicăm pentru strictă conformare. că Deciziunea Ministerială No. 2763—1925. comunicată cu No. 722—1925. rev. privește depotrivă și cărțile de religie. Aceasta conform ordinului recent al Min. Istr. Dir. Gen. a învăț. particular No. 35.929 din 16 Iulie.

Zălau, la 29 Iulie 1925.

No. 1850—1925.

Amendări

On. Inspectorat școlar cu ordinul No. 7450—1925. a aprobat, ca învățătorii N. Ulmeanu, V. Indrea, Cristina Langa, Argentina Dumitrescu și Grigorie Rusu să fie amendați cu reținerea salariului pe o (1) zi, pentru absență nejustificată dela ședința subsecției Jibou.

Zălau, la 28 Iulie 1925.

No. 1905—1925.

Publicăm mai jos copia ordinului On. Inspectorat școlar No. 1933—1925.

„Domnule Revizor, Ministerul de Răsboiu, Marele Stat Major cu adresa No. 4550 din 15 Maiu a. c. ne face cunoscut, că pentru o cât mai grabnică complectare a posturilor vacante de învățători, a aprobat ca toții absolvenții școalele pregătitoare pentru dobândirea gradului de ofițer în rezervă să fie lăsați la vatră cu condițiunea;

1. Să fie acceptați de Ministerul de Instrucție pentru ocuparea de catedră în învățământ.

2. Să dea o declarație că renunță de a deveni ofițer în rezervă.

Toți tineri aflați în această categorie, vor face cereri de ocupare de catedră la Ministerul Instrucțiunii prin corpurile de trupă unde fac serviciu și în baza aprobării Ministerului de Instrucție vor fi lăsați imediat la vatră de corpurile unde completează. Inspector Șef: ss. D. Evuțianu.

Zălau, la 18 August 1925.

No. 1947—1925.

Cursuri pentru dexterități

Învățătorii, cari au frecventat cursuri pentru dexterități (lucru manual, gimnastică, etc.) sunt invitați să ne raporteze de urgență: numirea cursului, localitatea, durata și ramul în care s'au specializat.

Zălau, la 20 Aug. 1925.

Ocroftirea pasărilor

„România, Ministerul Instrucțiunii, Direcțiunea Generală a Invățământului Primar și Normal Primar No. 62211—1925. Domnule Revizor, Ministerul Agriculturii și Domeniilor cu adresa No. 46977—1925, ne aduce la cunoștință, că în com. rurale și chiar urbane există răul obicei, ca parte din locuitori și mai ales copiii în timpul primăverii, când sosesc paserile călătoare, cu deosebire prepelițele, pun în grăul verde pe câmp lațuri, plăși și alte instrumente oprite de legea vânatului spre a le prinde.

Unele prepelițe sunt prinse vii, altele mor în lațuri sugrumate până să fie găsite. Din cele prinse, pe femei le omoară, iar pe bărbați îi vând la târg sau îi chinuesc ținându-i în ciururi. Pe lângă aceasta mai au obiceiul ca primăvara când sunt la munca câmpului, prind puii de iepuri, cari se găesc pe ogoară, voind să-i hrănească artificial. Dacă iepurașii fug mai tare, asmut câinii și aceștia îi prinde și mănâncă. Mai distrug asemenea cuiburile pasărilor cântătoare luându-le ouăle, prind cu plasa privighetorile, iar iarna cu clei pasări cântătoare. Pe bărbați îi păstrează să-i vândă sau îi pun în colivii, iar la femei le rupe gâtul cu mâinile și le asvârle, săvârșind astfel cele mai crude barbarii. Toate aceste fapte sunt pedepsite de legea vânatului. Pentru a face să înceteze aceste obiceiuri rele, cari din cele mai multe ori provin din ignoranță și au de rezultat împușinarea vânatului și a pasărilor cântătoare atât de folositoare agriculturii și pomiculturii, Vă rugăm, ca imediat să puneți în vedere tuturor membrilor corpului didactic din com. urbane și rurale, că la cursurile ce predau elevilor, să le arate relele ce fac omorând animalele și pasările sau le țin în colivii, indemnându-i să aibă milă de ele ca și de cele de curte, punându-le în vedere ca faptele lor sunt pedepsite de lege și părinții la rând sunt rezponzabili de faptele copiilor lor. Director General : ss. Petre Ghițescu, Subdirector ss. F. Teodorescu.

Examenul de limba română

Potrivit ordinului On. Inspectorat școlar No. 8261—1925.

examenul de limba română, geografie, istorie și instrucție civică so va ținea la Oradea-Mare cu începerea din ziua de 31 August a. c. dimineața. Examenul este scripturistic și oral.

La examen sunt datori să se prezinte toți acei învățători și conducători de școli pentru copii mici minoritari de stat și profesionali cari au fost respinși ori n'au făcut încă acest examen.

Amânare ori scutire nu se dă. Cei cari nu se vor prezinta, vor fi scoși din învățământ.

Zălau la 21 August 1925.

Revizor școlar

I. Mango

Comitetul școlar județean al județului Sălaj

No. 935—1925.

Circulară

Către comitetele scoalelor primare, primăriile comunale din județul Sălaj

Conform. Art. 162 din legea învățământului primar în bugetele comitetelor școlare pe 1925. s'au aprobat sumele necesare pentru repararea și curățirea localurilor de școală.

Pentru localurile școlare cari reclamă reparații mai mari, am cerut comitetelor școlare deodată cu aprobarea bugetelor să înainteze devizele de cheltueli pentru verificare și aprobare.

Considerând, că suntem aproape de începerea anului școlar și dovezile pentru reparații abia au intrat dela câteva școli, *invităm pe toate comitetele școlare interesate să le înainteze imediat și conform ordinului nostru No. 693—1925. publicat în „Școala Noastră“ No. 9—10 a. c. să efectuiască lucrările de reparare și curățire de urgență, cel mai târziu însă până la 15 Sept. a. c.*

Pentru neexecutarea acestui ordin vor purta răspunderea materială primăriile comunale cât și Comitetele școlare.

Comitetele școlare vor raporta executarea ordinului până la 15 Sept. a. c.

Zălau, la 20 August 1925.

Gestiunea pe anul 1925.

Invităm pe toți dnii secretari ai Comitetelor școlare, ca cel mai târziu până la 3 Oct. a. c. să ne înainteze borderoul No. 3. în care se va arăta întreagă gestiunea dela 1 Ianuarie până la finea lunii Septemvrie a. c. arătând *punctual toate încasările și plățile efectuate în acest interval*, pentru ca până la încheierea gestiunii în curs să putem lua măsurile necesare pentru *echilibrarea bugetelor*.

Zălau, la 21 August 1925.

Arândarea terenurilor școlare

În vederea întocmirii bugetelor pe anul școlar 1926, invităm pe toate comitetele școlare rurale ca până la 25 Octomvrie 1925, să înainteze pentru aprobare contractul despre arândarea terenurilor școlare pe anul 1926, trebuind să obțină aprobare înainte de alcătuirea bugetului pe exercițiul viitor.

Arândarea se va face în strictă conformitate cu dispozițiile publicate în ordinele noastre Nrii 635—1924, 58—1925. și 846—1925. publicato în corpul acestei reviste.

Intrucât dnii subrevizori de control nu vor putea participa în așa scurt timp la ședințele comisiilor de evaluare, aceste se vor întruni și delibera și în absența lor.

Zălau, la 21 August 1925.

Prefect, Președinte:

Dr. Domșa.

Contabil:

D. Mărgineanu

Proces-Verbal

În baza ordinelor cu No. 12232—1925 a Ministerului Instrucțiunii și cu No 2954—1925 a Ministerului de Interne subsemnații ne-am întrunit în Comisiune și în zilele de 17 și 18 August 1925, am cercetat proveniența fondurilor adunate pentru construcții școlare în județul Sălaj, precum și modul cum au fost întrebuințate, verificând în acelaș timp registrele și actele din care se constată mânăirea acestor sume.

Din cercetările făcute am constatat următoarele :

În acest județ, pe lângă comitetul școlar județean, s'a mai constituit în ziua de 18 Februarie 1924, un comitet central de construcții compus din funcționarii superiori ai județului și notabilitățile orașului sub președenția prefectului.

Pe lângă acest comitet central mai funcționează în subordine Comitete de Construcții și în comunelo rurale.

Numai aceste comitete se ocupă cu chestiunea Construcțiilor școlare, Comitetului județean nu-i rămâne în sarcină decât micile reparații și întreținerea școalelor din județ.

Fondurile comitetului central de Construcții au fost alimentate din :

1. Ajutoarele primite dela Minister.
2. Subvenția primită de prefectură.
3. Din Donații și colecte, adunate conform regulamentului întocmit de Comitetul de Construcție, (a se vedea anexa No. 1) care în principiu a fost aprobat de Ministerul Instrucțiunii (a se vedea anexa No. 2.)
4. Din taxele aplicate pe comercianți, industriași, proprietari de pământ, împrumutăriți, solicitanți de brevete, permise de petrecere etc. stabilite de către prefectura județului prin deciziunea No. 236—1925 (a se vedea anexa No. 3).

Această hotărâre a fost comunicată verbal de către Dl prefect și Ministerului de Interne.

* * *

Pentru adunarea colectelor s'au emis un număr ee 157 de carnete a 100 chitanțe fiecare și 76 a 20 chitanțe, aceste carnete au fost distribuite tuturor autorităților din județ și anume :

Profecturii	{	9	carnete	a	100	chitanțe
		3	"	-a	20	"
Primpretorilor	{	98	"	a	100	"
		67	"	a	20	"
Secretar, Comit. Constr.		1	"	a	100	"
Agronom regional		1	"	a	100	"
Notari		22	"	a	100	"
Revizor școlar		1	"	a	100	"
Primari		4	"	a	100	"
Siguranței		1	"	a	100	"
Polizei		2	"	a	100	"

In total s'a distribuit 139 de carnete a 100 chitanțe și 70 a 20, rămânând nedistribuite 18 carnete a 100 de chitanțe.

Din acestea s'au restituit cotoarele dela 103 carnete a 100 chitanțe și dela 50 carnete a 20 chitanțe rămând încă la preturi și notariate 36 carnete a 100 și 20 carnete a 20 a căror restituire a fost cerută prin adresa comitetul de Construcții cu No. 126 din 29 Decembrie 1924, adresa prin care se oprește cu începere dela 1 Ianuarie 1925 încasarea acestor colecte rămânând a se introduce dela această dată taxele despre care am vorbit mai sus.

* * *

COMITETUL CENTRAL DE CONSTRUCȚII

Sumele incasate de către Comitetul Central de Construcții, dela înființarea lui și până astăzi sunt următoarele:

EXERCITIUL 1924.

Incasări

a) Dela Minister	— — — — —	Lei 430.000
b) Dela Prefatură	— — — — —	" 410.000
d) Din donații și colecte	— — — — —	" 666.356.30

Tota Lei 1506.356.30

cheltueli

a) Ajutoare Comit. rurale de Construcții	—	Lei 1,464.380.50
b) Salarii	— — — — —	" 14.800
c) Cheltueli de cancelarie	— — — — —	" 1.134.50
d) Imprimare	— — — — —	" 9.010.80
e) Cheltueli de deplasare	— — — — —	" 10.727
f) Cheltueli diverse	— — — — —	" 6.303.50

Lei 1.506.356.30

EXERCITIUL 1925.

Incasări

până la 19 August 1925

a) De la Minister — — — — — — —	Lei	200.000.—
b) De la Prefectură — — — — — — —	„	300.000.—
c) Din donații — — — — — — —	„	6.231.—
d) Din taxe — — — — — — —	„	1.363.741·86
Total;		Lei 1.869.972·86

Cheltuieli

până la 19 August 1925

a) Ajutoare Comit. rurale de Construcții —	Lei	652.911.—
b) Salarii — — — — — — —	„	11.500.—
c) Cheltuieli de deplasare — — — — —	„	2.070.—
d) Cheltuieli diverse — — — — —	„	2.003·50
Sold rămas la 18 August 1925. — — —	„	1.201.448·36
Total		Lei 1.869.972·86

Soldul se găsește:

Lei	567.213·60	la Administrația Financiară
„	470.500.—	In chitanțe de avansuri la Com. Cent.
„	163.774·76	In numerar în Casa Comitetului Cent.

Total: Lei 1.201.488·36

* * *

Lucrările de construcții se fac parte în regie, parte sunt date în antrepriză cu contracte încheiate pe bază de licitații de către Comitetele rurale de Construcții.

Achiziționarea materialelor ca var, scânduri, ciment, fier, țiglă etc. pentru construcțiile care se fac în regie, se cumpără din comerț cu prețurile care se găsesc mai avantajoase.

Confecționarea cărămizilor se plătește.

Cărăușia și salahoria se face de către locuitori în contul zilelor de prestații.

Lemuăria s'a obținut gratuit din pădurile statului, care s'a tăiat și transportat de către locuitori, în comunele din apropiere, pentru clădirile care se fac în comunele mai depărtate de pădure s'a cumpărat din comerț.

Lemnul care n'a fost bun de întrebuințat în construcție a fost vândut și în schimb s'a cumpărat altul din comerț.

Lucrările din punct de vedere tehnic sunt conduse de către inginerii serviciului de poduri și șosele în mod gratuit.

Supravegherea lucrărilor și constatarea calității și cantității materialelor intrate în construcție se face de către Comitetul de construcție, împreună cu organele administrative locale și ale Comitetului Central.

În ceea ce privește situația lucrărilor făcute până acum să se vadă tabloul alăturat (anexa No. 3).

* * *

COMITETUL ȘCOLAR JUDEȚEAN

Acest Comitet a fost constituit în ședința dela 23 Iulie 1923; Constituire comunicată Casei Școalelor cu adresa No. 110 din 18 Decembrie 1923, la care nu s'a primit nici un răspuns.

Pe exercițiul 1923 nu s'a făcut buget.

Pe exercițiul 1924, s'a făcut un buget care s'a aprobat de adunarea generală în ședința dela 31 Iulie 1924 și s'a trimis Casei școalelor cu adresa No. 477 din 22 Septembrie 1924, dar aprobarea nu a venit.

Pe exercițiul 1925 iarăși a fost făcut și trimis Casei Școalelor dar a fost înapoiat nefiind trecută în el subvenția dela județ.

Acest Comitet nu se ocupă decât cu ajutorarea Comitetelor rurale pentru întreținerea școalelor și care ca venituri nu are decât cota de 15% dela Comitetele rurale și reținerile de 30% dela posturile suplinite.

Sumele încasate și cheltuite de către Comitetul Școlar județean dela înființare și până astăzi sunt următoarele:

EXERCITIUL 1925.

Incasări

a) Cota de 15% de dela Comit, rurale	— —	Lei 77.098-10
b) Rămășițele neincasate dela comunc din 1923	„	63.760-46
c) Rețineri de 30% dela suplinitori	— — —	„ 39.842
		<hr/>
		Lei 180.700-56

Cheltuieli

a) Ajutoare pentru întreținerea școalelor rurale	Lei	72.847
b) Salarii	— — — — — — —	„ 32.696

c) Cheltueli de deplasare — — — — —	„	2.400
d) Imprimare pentru comitete — — — — —	„	10.802·50
Sold asupra exercițiului 1925 — — — — —	„	61.955·06
		<hr/>
Total Lei		180.700·56

EXERCITIUL 1925

Incăsări până la 19 August 1925

a) Sold din exercițiul 1920 — — — — —	Lei	61.955·06
b) Cota de 15% dela comitetele rurale — — — — —	„	181.004·58
c) Rămășițele neincasate dela comune din 1923 — — — — —	„	15.918
d) Rețineri de 30% dela suplinitori — — — — —	„	166.424·01
		<hr/>
Total Lei		425.301·65

Cheltuell până la 19 August 1925

a) Ajutoare pentru întreținerea școalelor rurale	Lei	180.405
b) Salarii — — — — —	„	20.540
c) Restituire Comit. de Construcții încasate din eroare de Adm. Financ. și provenite din taxe	„	155.675
Sold rămas la 18 August 1925 — — — — —	„	68.681·65
		<hr/>
Total Lei		425.301·65

Soldul se află la Administrația Financiară.

* * *

Ca încheiere ținem să revelăm că în județul Sălaj Comitetul de Construcții școlare, sub conducerea iscusită a dlui prefect Iulian Domșa și concursul organelor administrative a dezvoltat o frumoasă activitate.

Populația cu toate suferințele îndurate de pe urma grindinei, nu s'a dat îndărăt de a se supune cu multă bunăvoință contribuțiilor ce i-s'a cerut.

Sumele adunate s'au cheltuit cu multă economie și ca exemple putem cita că inginerii județului servesc gratuit iar lucrările de administrație sunt conduse cu multă pricepere de către un singur funcționar Dl N. Nistor subvizor școlar plătit cu un salariu lunar destul de modest. Domnia Sa conduce și registrele de contabilitate, care deși nu sunt cele provăzute de regulamentul Comitetelor școlare, lipsind registrul de bonuri de plată, sunt ținute într'o perfectă regulă.

Drept care am încheiat acest proces-verbal astăzi 18 August 1925.

(ss) *N. Climescu*
Subdirector General

(ss) *G. Butoiu*
Inspector General

A P E L

Cătră toți intelectuali și funcționarii.

Potrivit hotărârii luate în adunarea generală a funcționarilor din orașul Zălau, ținută la 24 Noemvrie 1924, la începutul lunii Iulie s-a deschis prăvălia de coloniale și manufactură a cooperativei: „Albina“ în centrul orașului, lângă librăria „Luceafărul“.

Trecând deci peste atâtea piedeci împreunate cu orice început de organizare economică, vedem înfiripată și în acest oraș o societate cooperativă de aprovizionare și consum, dela care așteptăm — în special noi funcționarii — o îmbunătățire a stării noastre materiale și o viață mai scutită de grijile zilnice.

Având legături strânse cu Centrala Cooperativelor din București și cu diferite firme mari din toată Țara, credem că pe lângă prijinul autorităților și funcționarilor din localitate și împrejurime, vom putea satisface și pe cei mai pretențioși clienți ai noștri.

Avem însă nevoie și credem, că este o datorie ce se impune tuturor intelectuali și funcționarilor a intra în rândurile noastre, ca societari și cumpărători. Cu cât vom fi mai mulți, cu atât se va spori mai repede capitalul social și creditul față de angrosiștii din țară și totodată cu atât mai ușor vom putea face față greutăților, pe cari le întâmpinăm în acțiunea de procurare a mărfurilor în credit.

Pentru a înlesni aprovizionarea membrilor noștri cu cele necesare traiului, Consiliul de administrație a admis, ca mărfurile să se dea și în credit pentru 30—60 zile, întrucât societarii vor iscăli declarațiile, ce se păstrează la contabilitatea cooperativei.

Observațiile binevoitoare, ce se ivesc relativ la mersul bun al cooperativei noastre, să se adreseze cu toată sinceritatea consiliului de administrație, care va ținea seamă după putință de toate cerințele și dorințelor comunicate.

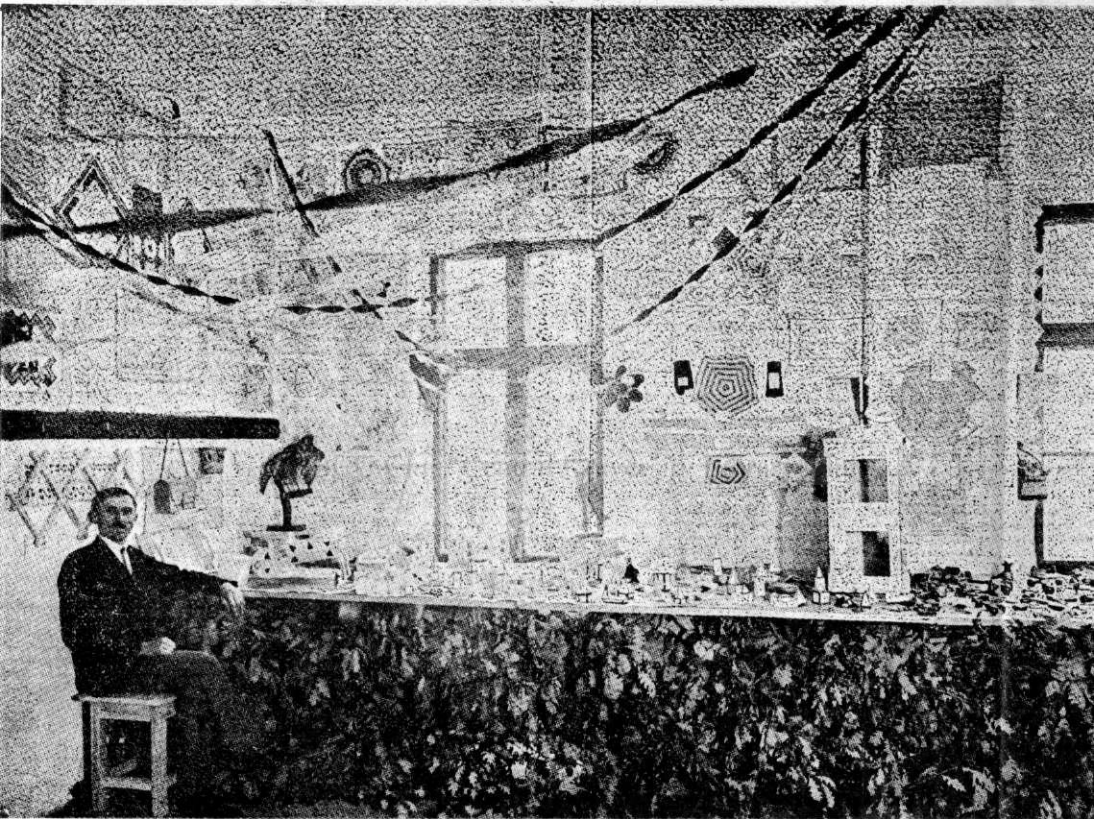
Șefii tuturor autorităților și instituțiilor noastre sunt rugați cu deosebită insistență să binevoiască a indemnna pe toți funcționarii și bamenii de bine să se înscrie ca societari și să-și cumpere toate cele necesare dela cooperativa înființată cu mari greutăți de toți funcționarii din orașul Zălau.

Zălau, la 4 August 1925.

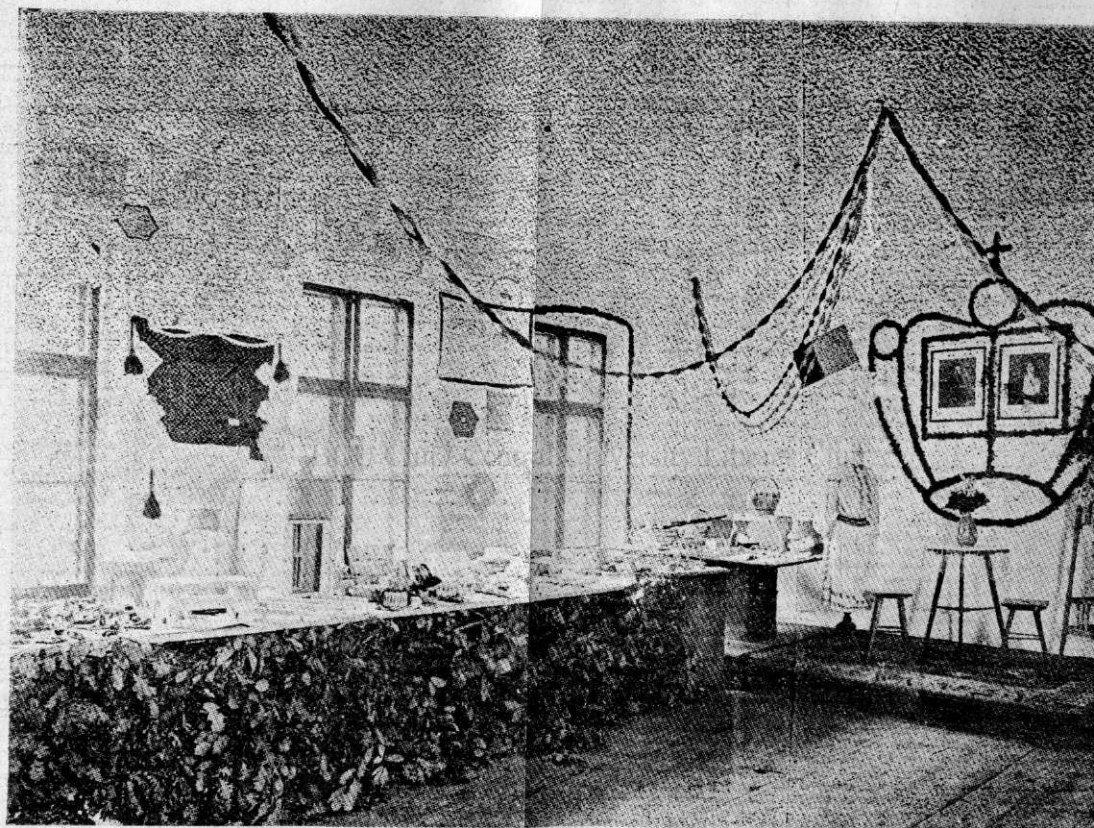
Pentru consiliul de administrație

Dr. N. Cristea

prezident.

Expoziția de l. manual a școlilor

imare din jud. Sălaj a. 1924—25.